

16.12.2002 DNr182/51/2002

Statens bokföringsnämnds utlåtande på en ansökan, där Statskontoret har bett om utlåtande om korrigering av bokföringstransaktioner som gäller egendom som övergått i affärsverkens besittning.

Till miljöministeriet har Statens bokföringsnämnd gett utlåtande 13/1997 (17.12.1997) om hur överföringarna av naturskyddsområden till Forsstyrelsen skall behandlas i bokföringen samt till kommunikationsministeriet utlåtande 18/2001 (12.2.2001), om hur den egendom som överförs till Vägaffärsverket, då detta grundades, skall behandlas. I det förstnämnda utlåtandet var nämndens slutsats att överföring av förvaltningen av naturskyddsområden vederlagsfritt vid bestämda tidpunkter till Forsstyrelsen kan redovisas direkt som minskning av nationalegendomen och statskapitalet i miljöministeriets bokföring. Nämnden har rekommenderat detta bokföringssätt tills vidare, tills man får större erfarenhet av praktiska problemsituationer.

Enligt det senare utlåtandet blir affärsverkets anskaffningsutgift beloppet för den egendom som överförs till affärsverket i kommunikationsministeriets bokföring med avdrag för det belopp som bokförs som främmande kapital i affärsverket. Det faktum att en del av egendomen överförs på eget kapital villkor och en del såsom övrigt eget kapital påverkar inte den överlåtande partens bokföring.

Med hänvisning till utlåtande 13/1997 har Statskontoret konstaterat att bokföringen av överföringen av naturskyddsområden såsom minskning av statskapitalet har gjorts på konto 2000 Statskapital 1.1.1998. Från och med det att VALKI-bokföringen inleddes fram till 31.12.2001 har på detta konto bokförts minskningar i eget kapital till totalt cirka 231 miljoner mark (cirka 38,8 miljoner euro). Med stöd i nämndens utlåtande ovan har alla dessa registreringar gjorts i miljöministeriets bokföring.

Statskontoret har frågat huruvida statens bokföringsnämnds utlåtande 18/2001 ersätter utlåtande 13/1997 så att miljöministeriets bokföring skall korrigeras för de naturskyddsområden som överförs till Forststyrelsen på det sätt som förutsätts i utlåtande 18/2001.

I sin ansökan har Statskontoret därtill nämnt att man i samband med att VALKI-bokföringen inleddes 1.1.1998 såsom statens anskaffningsutgift för affärsverken endast bokfört ett belopp som motsvarar affärsverkets grundkapital, även om det i

affärsverkets ingående balans också fanns övrigt eget kapital än grundkapital. Därefter har övriga transaktioner gjorts i bokföringarna, som lett till att affärsverkens bokföringsvärden i bokföringen hos det förvaltande ministeriet inte är lika stora som summan av grundkapitalet och övrigt eget kapital i affärsverkens eget kapital.

Statskontoret har frågat huruvida anskaffningsutgiften för de statliga affärsverken skall korrigeras i ministeriernas bokföringar i enlighet med statens bokföringsnämnds utlåtande 18/2001, så att den motsvarar det grundkapital som placerats i affärsverket och som bokförts under eget kapital såsom summan av grundkapitalet och övrigt eget kapital.

Motiveringar till utlåtandet

I motiveringarna till statens bokföringsnämnds utlåtande 13/1997 konstaterar man att det enligt 6 § i naturskyddsförordningen (160/1997) vid överföring av naturskyddsområdena inte är fråga om överföring av äganderätten då förvaltningen överförs från miljöministeriet till Forststyrelsen. Staten är ägare till naturskyddsområdena också efter överföringen. Om det var fråga om en normal överföring av äganderätten till egendom vederlagsfritt från en ekonomisk enhet till en annan, skulle denna påverka resultatet i bokföringen. I motiveringarna till utlåtandet konstaterar man dessutom att nämnden tillsvidare rekommenderar detta förfaringsätt – bokföringen av vederlagsfria överföringar direkt som minskning av nationalegendomen och statskapitalet i miljöministeriets bokföring – med den bristpåföljden att de överförda naturskyddsområdena inte syns i budgetekonomins balansräkning, trots att staten äger dem.

Utgående från de praktiska erfarenheterna av behandlingen av de statliga affärsverken i affärsbokföringen anser nämnden att det är bokföringsmässigt logiskt att jämställa överföringen av statsegendom från statens budgetekonomi till ett affärsverks förvaltning med ett förfarande som motsvarar apport. Som anskaffningsutgift för affärsverkets ”egendom” bokförs härvid samma belopp som upptas som en placering i grundkapital och/eller övrigt eget kapital under eget kapital i affärsverkets bokföring med egendomens bokföringsvärde som utgångspunkt.

Enligt den föreskrift om konton i bokföringen som Statskontoret meddelat 14/03/2002 skall en överföring av egendom som gjorts på eget kapital villkor från budgetbokföringen till ett affärsverk bokföras på 13 Värdepapper ingående i anläggningstillgångarna och övriga långfristiga placeringar i kontoslag 131 Grundkapital på konto 1310 Anskaffningsutgifter för statliga affärsverk. Den här överföringen av egendom bokförs till bokföringsvärdet, förutom om det belopp som bokförts såsom placering i eget kapital i affärsverkets bokföring avviker från detta. Eftersom överföringarna av naturskyddsområden till Forststyrelsen inte har upptagits som anskaffningsutgift för ”ägande” i miljöministeriets bokföring, utan som minskningar av statens eget kapital, skall miljöministeriets bokföring

korrigeras med en debitering av konto 1310 Anskaffningsutgifter för statliga affärsverk och kreditering av konto 2000 Statskapital 1.1.1998.

På grund av att affärsverken hör till ett visst ministeriums förvaltning skall den egendom som placerats i dessa finnas i bokföringen för det ministerium som förvaltar över verket. Forststyrelsen hör till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Därför skall den korrigering som görs på konto 1310 Anskaffningsutgifter för statliga affärsverk i miljöministeriets bokföring överföras genom en överföring av besittningen till jord- och skogsbruksministeriet.

Då statens egendom överförs från statens budgetekonomi till de statliga affärsverkens förvaltningsområde, skall såsom anskaffningsutgift på affärsverkets "egendom" på de ovan presenterade grunderna samma belopp bokföras som upptas som eget kapital i affärsverkets bokföring oberoende av hur denna placering i eget kapital fördelas på grundkapital och övrigt eget kapital. Sålunda skall anskaffningsutgifterna för affärsverken korrigeras i bokföringen för de ministerier som förvaltar dem, så att dessa totalt uppgår till det grundkapital och övrigt eget kapital som placerats i affärsverket.

Statens bokföringsnämnds utlåtande

Miljöministeriets bokföring korrigeras till de delar som den gäller de överföringar av naturskyddsområden till Forststyrelsen som upptagits i miljöministeriets bokföring såsom minskning av statens eget kapital genom debitering av konto 1310 Anskaffningsutgifter för statliga affärsverk och kreditering av konto 2000 Statskapital 1.1.1998 med samma belopp som har upptagits som placeringar i eget kapital i affärsverkets bokföring som en följd av dessa överföringar. Därefter överförs den anskaffningsutgift för affärsverk som har bokförts på konto 1310 med en besittningsöverföring till jord- och skogsbruksministeriets bokföring.

De belopp som i samband med att VALKI-bokföringen togs i bruk 1.1.1998 har bokförts som anskaffningsutgift för de statliga affärsverken korrigeras så i de förvaltande ministeriernas bokföring att de motsvarar det totala egna kapitalet som placerats i affärsverket fördelat på grundkapital och övrigt eget kapital.

Ordförande

Eero Prepula

Sekreterare

Pirjo Rautio